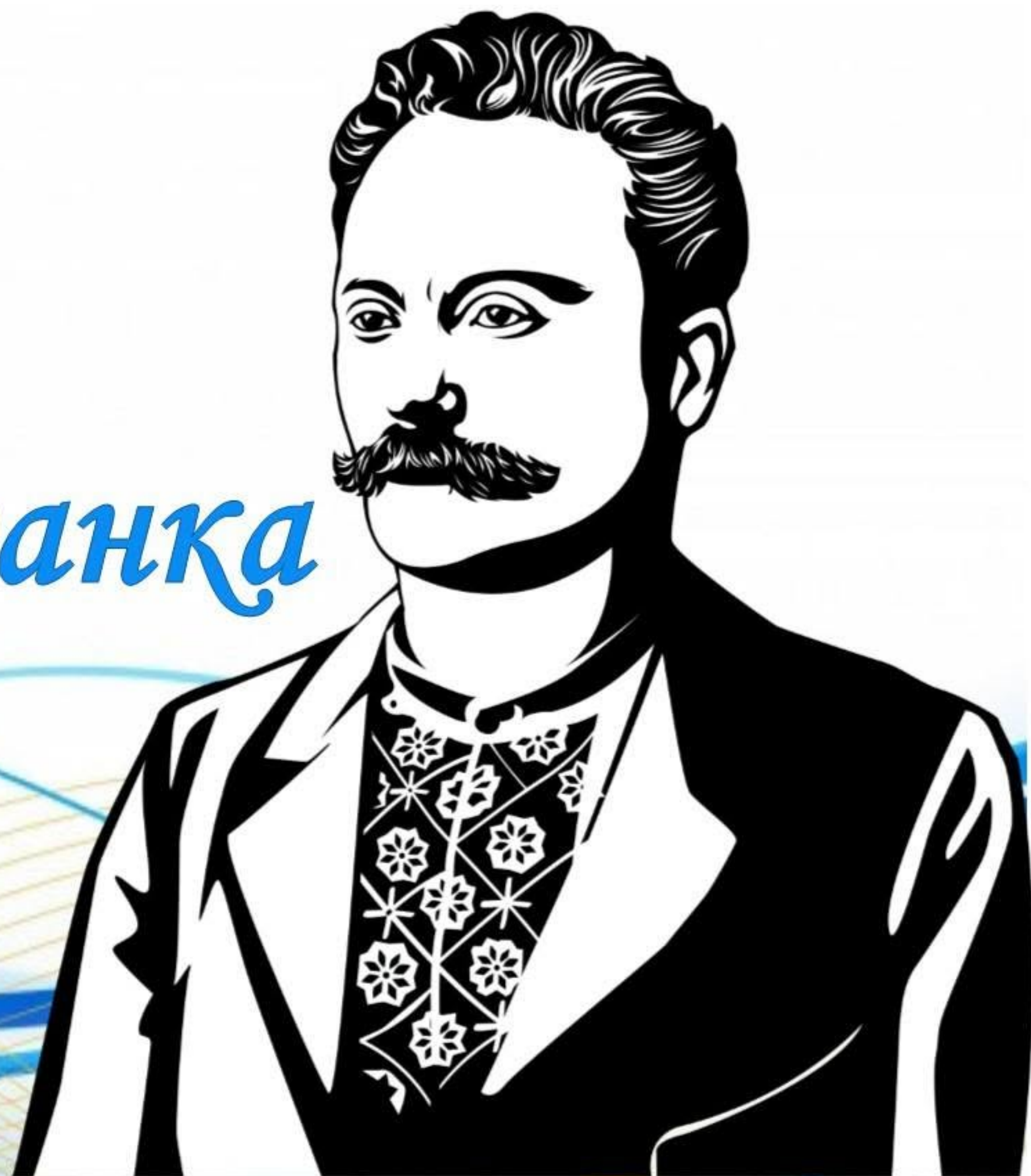

Духовна спадщина Івана Франка

Віртуальна виставка до 170-річчя
від дня народження видатного
українського письменника
(27.08.1856)

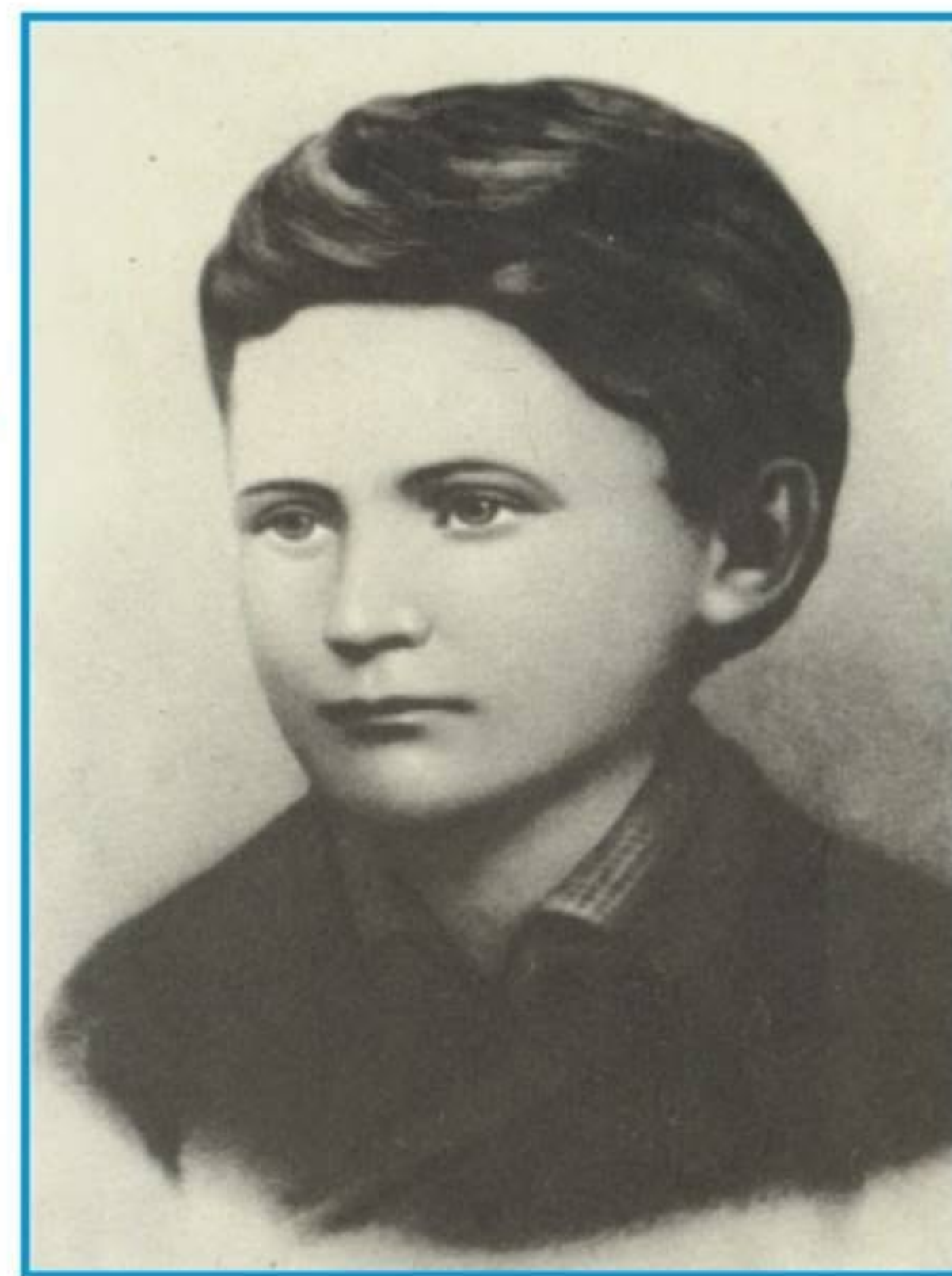

27 серпня 1856 року народився український письменник, публіцист, перекладач і громадський діяч Іван Франко. Що ми знаємо про нього? Пропонуємо зазирнути у прихований і маловідомий всесвіт Івана Яковича.

Цікаві факти з життя Івана Франка

1 Народився Іван на Львівщині у сільській родині заможного коваля. Його мати Марія Кульчицька, походила зі збіднілої шляхти, і була на 33 роки молодшою за чоловіка. Коли Франкові було 9 років, помер батько. Мати вийшла заміж удруге. У 15 років Іван став повною сиротою. Та вітчим, Гринь Гаврилик, фактично замінив хлопцеві батька. Франко підтримував із ним дружні стосунки все життя.

2 Навчаючись у гімназії виявляв феноменальні здібності: міг майже дослівно переказати розповідь вчителів на заняттях, хоча сидів на останній парті. Він був скромним і неговірким, мало спілкувався з однолітками.

Іван Франко, 1870

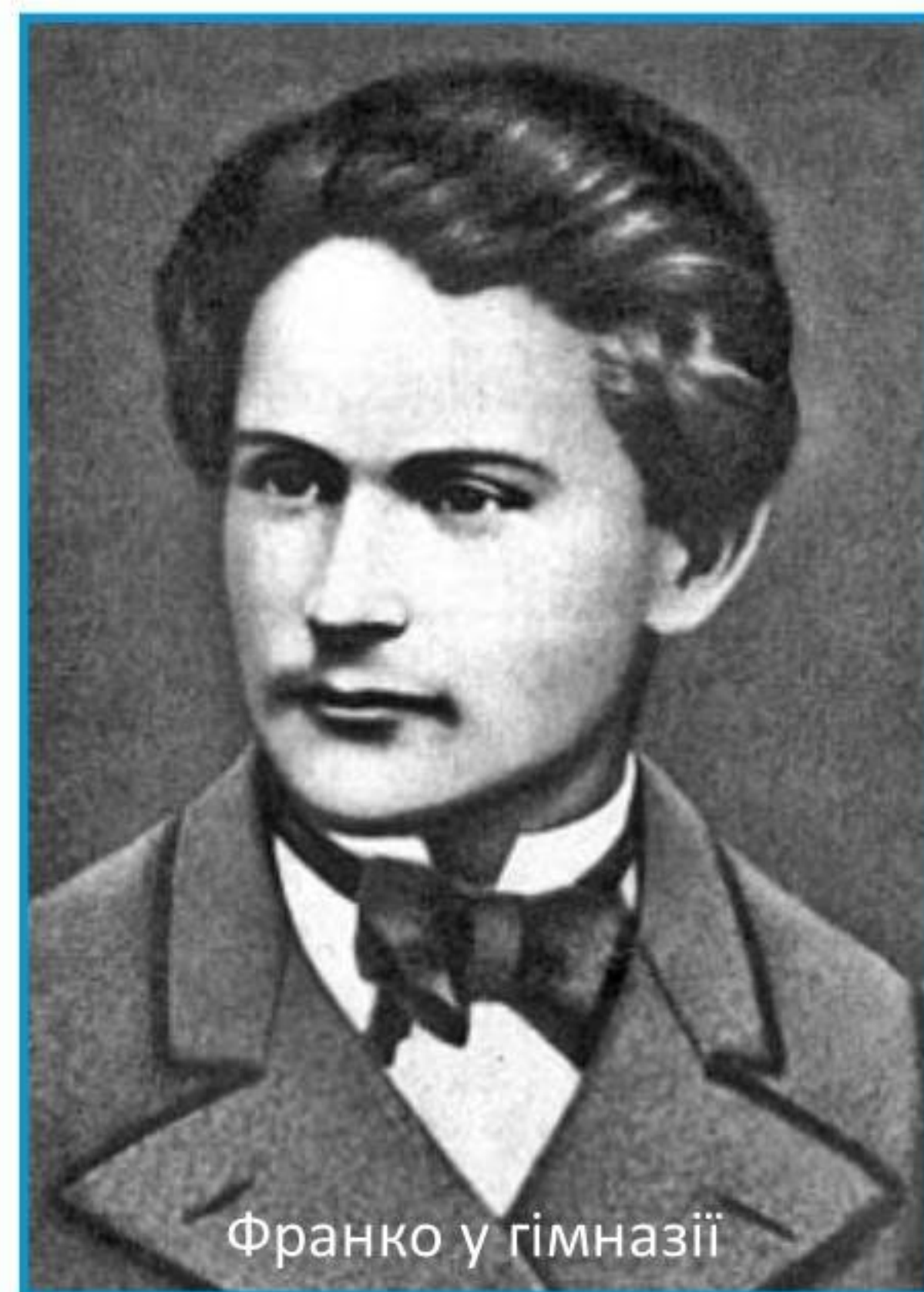

3 Ще у школі почав заробляти гроші репетиторством і витрачав їх на власний розвиток — купівлю книжок. Так він зібрав 500 томів у власну бібліотеку, яка до кінця життя збільшилася до 12000 книг.

4 Навчаючись у Дрогобицькій гімназії, Іван жив на квартирі в далекій родички Кошицької на околиці міста. Нерідко спав у трунах, які виготовлялися у столярній майстерні родичів. У гімназії Франко починає писати власні твори. Перший його вірш називався «Великдень», присвячений пам'яті батька, який помер у Великодню ніч.

5 Франко багато часу присвячував літературі. За 40 років активного творчого життя кожних два дні він створював новий літературний твір (вірш, новелу, повість, роман, монографія тощо). Уявіть собі, що кожного року друкувалося 5-6 його книжок.

За своє життя Іван Франко створив багато шедеврів при тому, що ніколи не мав нормального робочого кабінету.

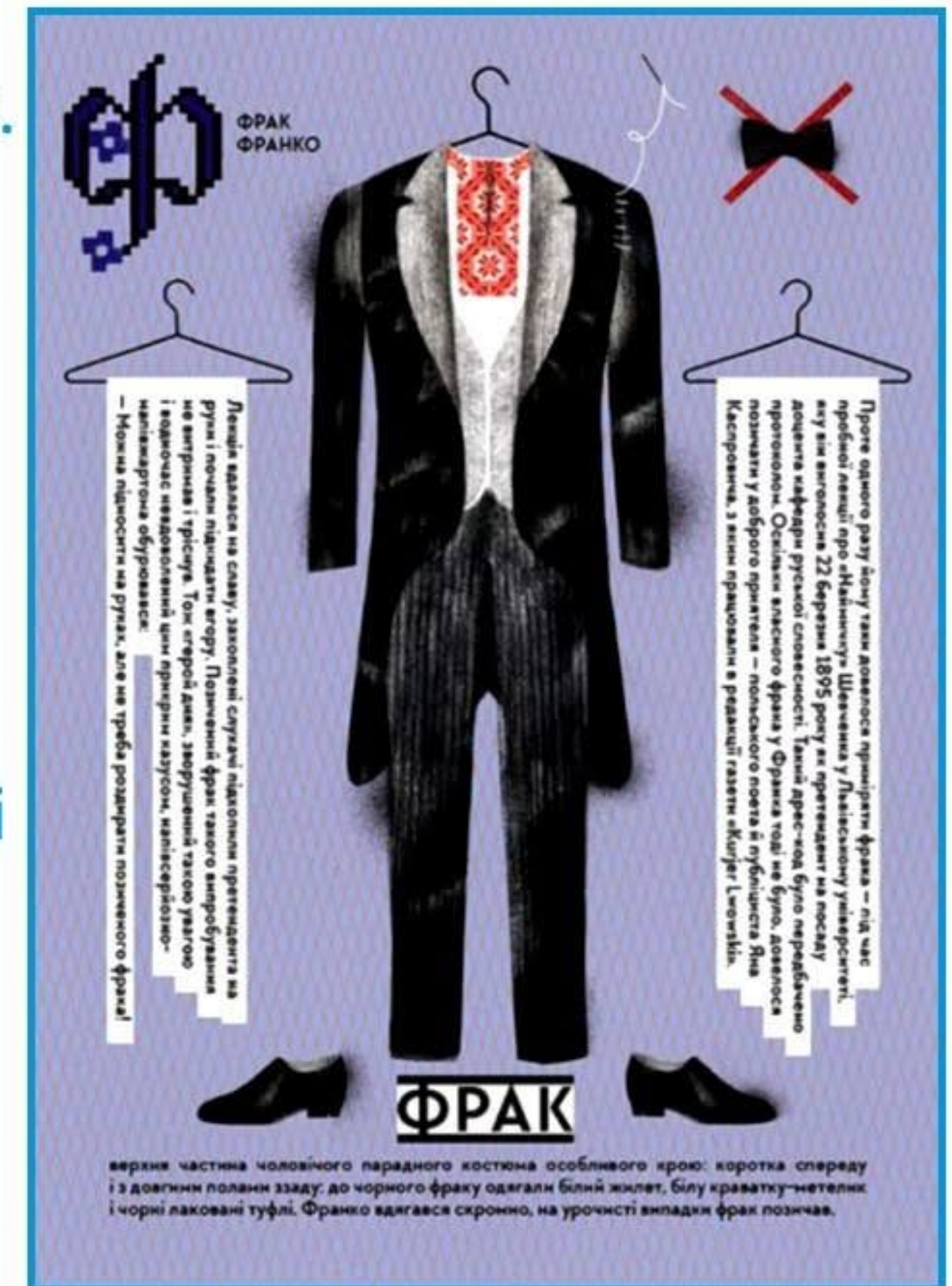
Франко у гімназії

6 Він став першим професійним українським письменником, який не мав державної роботи, а заробляв написаним. Знав 14 мов. Писав свої твори не лише українською, а й польською, німецькою та іншими мовами. Сучасники називали його «академія в одній особі».

7 Іван Франко знаний як влучний жартівник. Він умів дотепно розповісти про що завгодно, сипав каламбурами і сміявся безжурно.

8 Іван Якович став зачинателем нової моди — адже поєднав вишиванку із класичним європейським костюмом. Носив вишиванку і в будні і на свята. Коли читав відкриту лекцію на право викладання у Львівському університеті, виключно одягнув вишиванку і фрак.

9 Як і більшість молодих людей того часу, Іван Франко захоплювався ідеями соціалізму. Читав твори Маркса, Енгельса, листувався з Михайлом Драгомановим. Однак, наприкінці життя, він зрозумів хибність ідеї Маркса, назвавши соціалістичну державу «тюрмою».

10 Письменнику належить ініціатива ширшого вживання в Галичині назви “українці” замість “русини”. В «Одвертому листі до галицької української молоді» він писав: “Ми мусимо навчитися чути себе українцями — не галицькими, не буковинськими, а українцями без соціальних кордонів...”.

11 Франка неодноразово ув'язнювали за громадсько-політичну діяльність, яку кваліфікували як соціалістичну пропаганду. Перебування в тюрмах підірвало здоров'я Івана Яковича та стали причиною загострення поліартриту (одна з причин передчасної його смерті).

1877 рік, **арешт №1**—за підозрою в організації таємного гуртка;

1881 рік, **арешт №2**—відсутність паспорта;

1889 рік, **арешт №3**—за звинуваченням у сепаратистських настроях і «шпигунстві»;

1892 рік, **арешт №4**—судовий процес над Франком та Михайлом Павликом за спробу видання соціалістичної літератури.

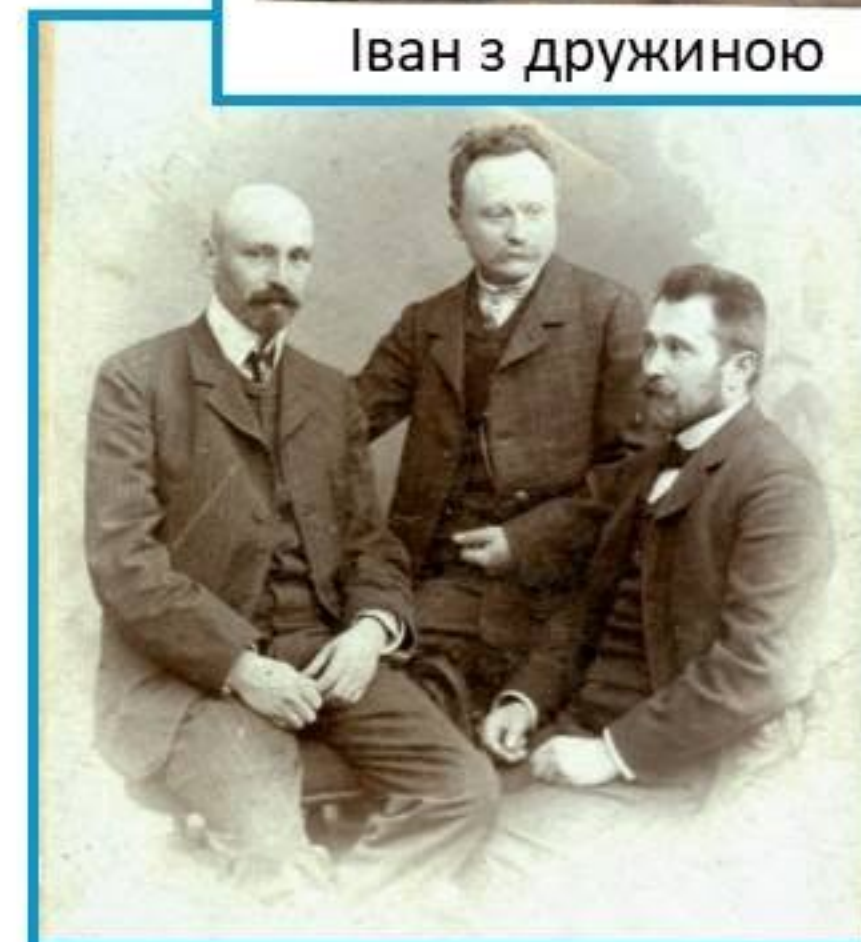

12 У 1886 році Іван Франко одружився. Його дружиною стала Ольга Хоружинська (була високоосвіченою людиною і присвятила своє життя чоловікові). Разом подружжя виховало чотирьох дітей – Андрія, Тараса, Петра, Анну.

Щоліта родина Франків відпочивала на Гуцульщині разом зі своїми друзями (Леся Українка, Михайло Грушевський, Ольга Кобилянська та Михайло Коцюбинський). А з політиком Михайлом Грушевським вони взагалі були сусідами. Іван Якович обожнював рибалити та збирати гриби. А ще дуже любив тварин.

Іван з дружиною

М. Коцюбинський, і. Франко , В. Гнатюк

13 Радянська влада виставляла Франка атеїстом, але він все життя залишався глибоко віруючою людиною, хоча до церковних догм ставився критично. Виріс у побожній родині, досліджував Святе Письмо, співав при службі Божій, товаришував із галицькими священиками, мав приятні стосунки з митрополитом Андрієм Шептицьким. А його переклад біблійної «Книги Буття» досі залишається найбільш точним перекладом цієї частини Біблії українською мовою.

14 Останні 7 років провів із паралізованою правою рукою, через що довелося писати лівою або диктувати твори помічникам.

15 Помер 28 травня 1916-го на «чужих руках» – сини були в армії, дочка в Києві, дружина в лікарні.

Через бідність і нестачу грошей ховали його в чужій вишиваній сорочці, в «позиченій» ямі на шість домовин. І лише через 10 років Франка перепоховали в окремій могилі.

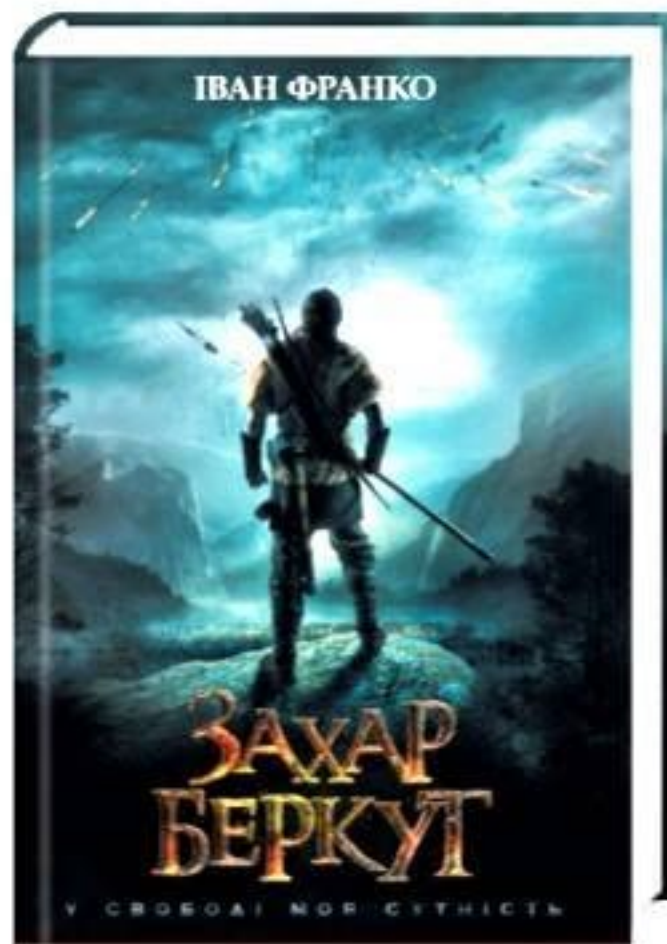

16 Іван Франко — ну ду-у-уже плідна творча особистість. Тільки-но уявіть: він автор понад 6000 творів. Серед них: 10 поетичних збірок, 50 поем, 10 творів великої прози й більше 3000 публіцистичних статей і наукових праць із різних галузей знань.

А чи знаєте ви, звідки фраза «А-ба-ба-ґа-ла-ма-ґа»? І ні, це не просто назва сучасного українського видавництва. Це фраза зі знаменитого Франкового оповідання «Грицева шкільна наука», злиті до купи слова «А баба ґаламаґає» - верзе дурниці, каже нісенітниці.

Найвідоміші твори Івана Франка:

"Захар Беркут" (1883) – історична повість про боротьбу давніх карпатських общин проти нашествия монголів.

"Лис Микита" (1890) – найвідоміша казка Франка про життя лісових звірів.

Поема "Мойсей" (1905) – філософський твір про взаємини вождя і народу в процесі пошуку "землі обітованої", поема про майбутнє української нації.

"Перехресні стежки" (1900) – шедевр світової літератури, повість про складні відносини народу та інтелігенції Західної України.

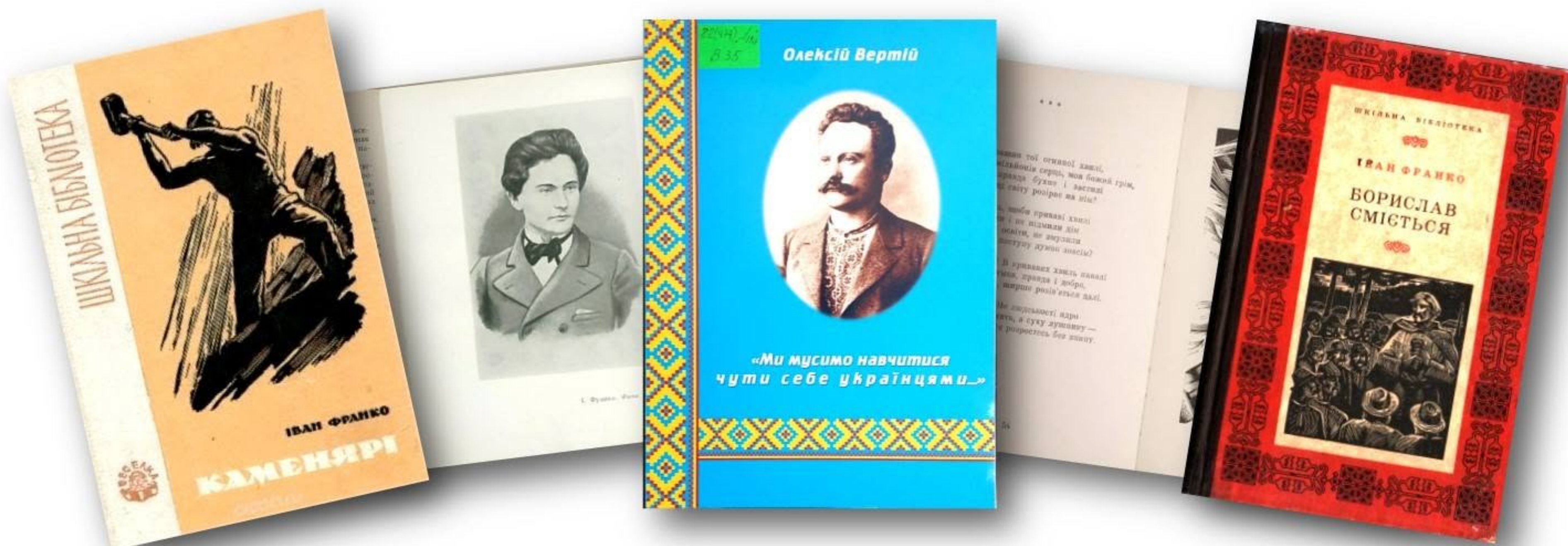

"Украдене щастя" (1893) – трагічна притча про те, що на чужому нещасті свого щастя не збудуєш, так само, як не можна зло подолати злом.

"Іван Вишенський" (1900) – поема розповідає про завершення життєвого шляху Івана Вишенського (православний монах, письменник-полеміст).

Всіх бажаючих дізнатися більше про життя та творчість Івана Франка запрошуємо до нашої бібліотеки

«Духовна спадщина Івана Франка»

